

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ
FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR KRESBY A GRAFIKY
STUDIO OF DRAWING AND PRINTMAKING

DOM
THE HOUSE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Michal Žilinský

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

doc. Mgr. Art. Svätopluk Mkyta

OPONENT PRÁCE
OPPONENT

Mgr. Jan Zálešák, Ph.D.

BRNO 2016

DOKUMENTACE VŠKP

OBSAH:

OBRAZOVÁ ČÁST

s. 3 – 8

TEXTOVÁ ČÁST (PÍSEMNÁ OBHAJOBA)

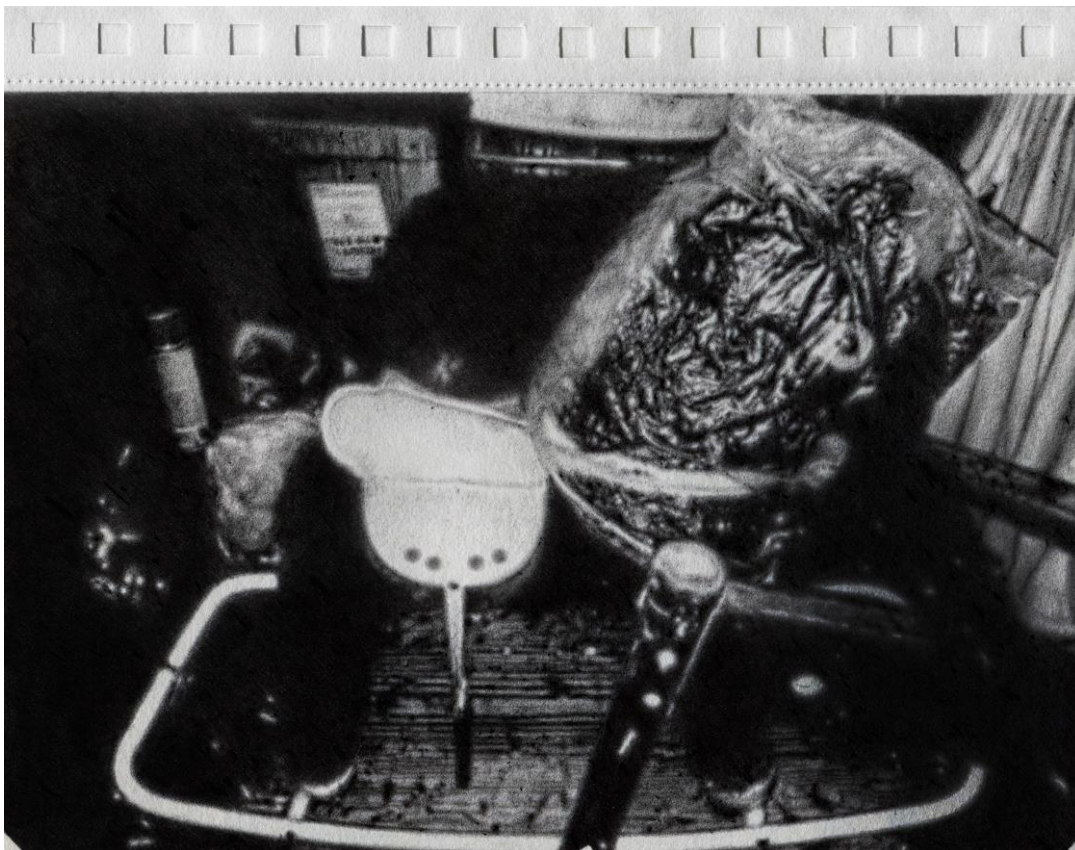
s. 9 – 10

OBRAZOVÁ ČÁST

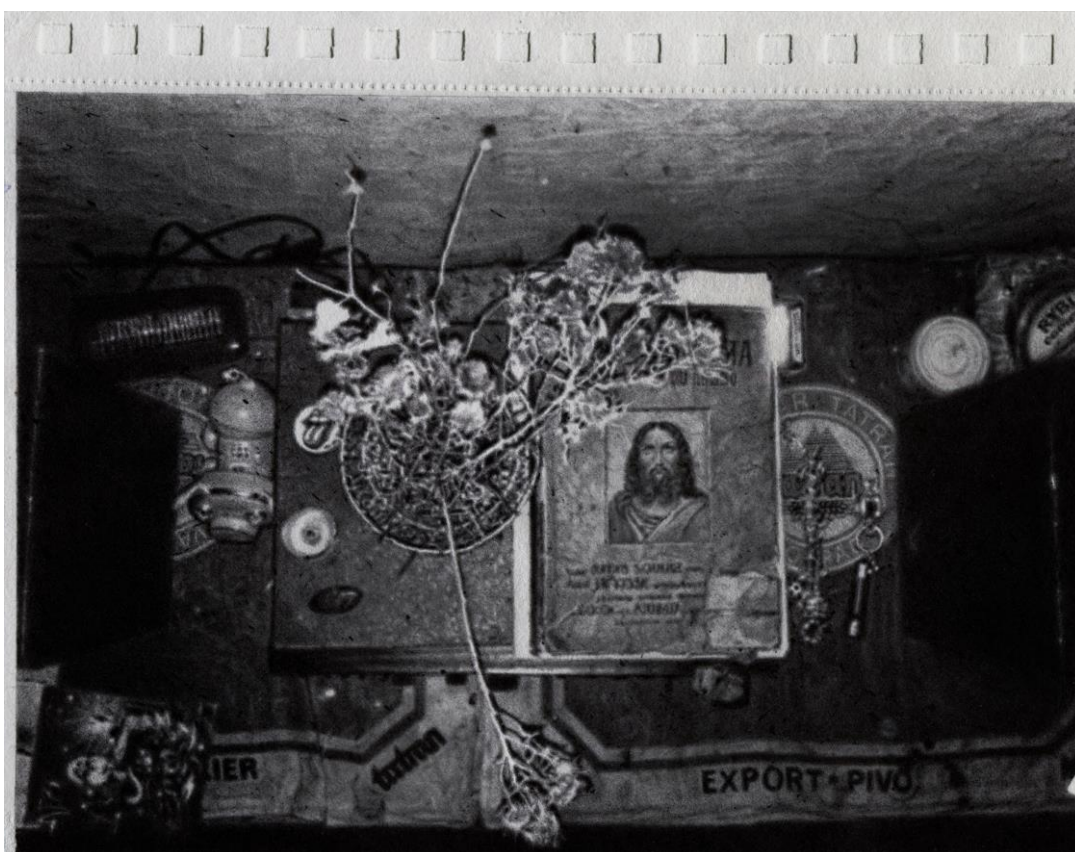
K obhajobě bylo předloženo 1 video (0:16:03), 5 fotografií inštalácie, 4 + 2 perokresby

Slovak, kresba guličkovým perom, A5, 2016

Americký mustang, kresba guličkovým perom, A5, 2016

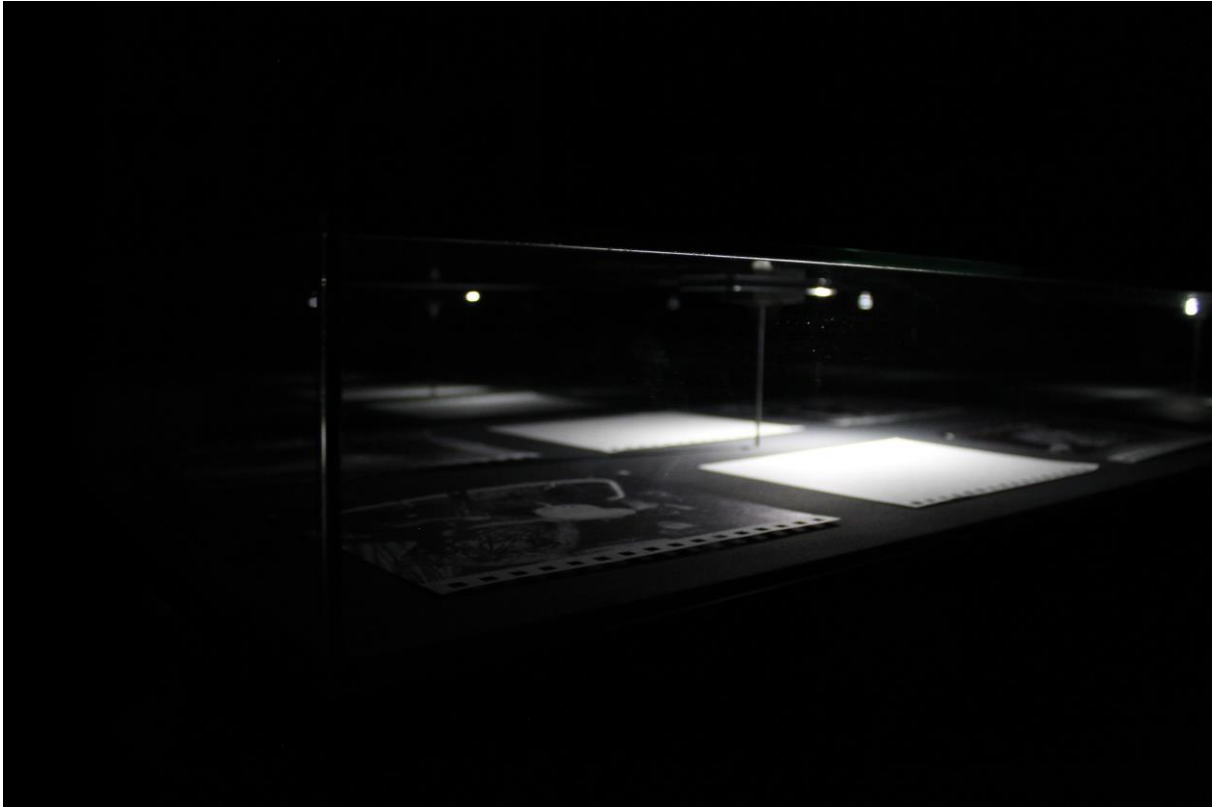
Jesus vs. Santa, kresba guličkovým perom, A5, 2016

Starý Nový čas, kresba guličkovým perom, A5, 2016

VIDEO:

<https://vimeo.com/167153539>

TEXTOVÁ ČASŤ

Útočisko, ateliér, ruina, spomienka. Dom. Plynutím času miesto plné ideálov, snov a bezstarostnosti prešlo transformáciou, kde inokedy útulné prostredie nahradili miazmatické chodby, komory a miestnosti plné relikvií zašlých časov. Udalosti v dome ma nakazili nevyliciteľnou snivosťou, ktorá by ma snád', nebyť školy ako umeleckej platformy, pohltila a romantizujúce projekcie mnou vytváraných svetov, v ktorých sa dá často nájsť pocit bezpečia, by možno navždy ostali uzatvorené do seba, bez akejkoľvek hlbšej reflexie, týkajúcej sa napríklad udalostí reálneho života. Toto uvedomenie si epicentra všetkých mojich inšpirácii a vplyvov už v najranejšej tvorbe, ma vrátilo späť k zemi, tam, kde to všetko začalo. Do starého domu v Záskalí.

Jeho interiérové a exteriérové časti prešli spontánnou zmenou, spoločenský pohyb a prírodné javy ich vyplavili na okraj zdanlivo rovnomerne prúdiaceho času, kde by ich rady zanechali ako relikty raz a na vždy prekonanej minulosti. Tieto relikty (skameneliny) nič menej vykazujú odlišný rytmus a totalitu času narúšajú v zvláštnych spojeniach nenápadných interiérových obmien a bizarných kompozícií od nepravidelných návštevníkov. Práve pseudozátišia komponované otcom z tamojších starožitností a predmetov dennej potreby alebo nových privezených z vonka sa stali, okrem teraz už nezastaviteľného prirodzeného procesu rozkladu, onými časomarušiteľmi. Táto kumulácia starostlivo komponovaných predmetov sa mení v dozvuky jednej zaniknutej doby a pripomienku tej, v ktorej žijeme. V nepravidelných časových intervaloch prechádzajú zátišia zmenami, tvorca mení ich kompozíciu. S kresbami s priznanou väzobnou perforáciou preto pracujem aj formou akéhosi vizuálneho denníku – sú vyložené/ vytrhnuté zo skicára, kam môžu byť znova vložené.

Všetky momenty a pseudozátišia nesúce určitú významovú hodnotu sa stali objektom fotoaparátu. Kresby teda priamo vychádzajú z fotografií. Fotografia, ako priamy odtlačok časti skutočnosti, znemožňuje kresbe alebo akémukoľvek inému rukodielnemu médiu v presnosti zachytenia reality konkurovať. Moje očarenie fotorealistickou kresebnou precíznosťou od umelcov Novej vecnosti po monumentálne uhlíkové diela Roberta Longa nemožno zaprieť ale hlavným dôvodom precíznosti kresieb nebolo ani tak priblíženie sa dokonalej napodobenine skutočnosti alebo vyrovnanie sa, či prekonanie majstrov v obore. Koncept precíznosti a autenticity zobrazovaného som staval na zdĺhavom a často až bolestivo introspektívnom kresebnom procese a jeho prostredníctvom tak na papier pretavil čas a osobný kontakt. Kresba sa zdala byť jediným dôstojným zachytením na vlastnú kožu prežitej histórie v porovnaní s bezprostrednosťou okamihu cvaknutia spúšte fotoaparátu s následným analógovým alebo instantným digitálnym výstupom. Napodobovaná vec je prefiltrovaná niekoľkonásobne, až ku konečnému výsledku. Vzniká tak akási časová kapsula alebo artefakt s atribútom času, ktorým by fotografický výstup absentoval. Skamenelina. Okrem toho je tu pre mňa nemenej dôležitý súkromnejší a intímnejší aspekt kresby v porovnaní s inými médiami, ako pri samotnom vzniku kresby, tak pri prezentácii. Jej delikátnosť môže mať za následok, že divák musí prísť bližšie k papieru. Malé formáty a nutnosť priblíženia majú korešpondovať s intimitou zdieľaného. Vďaka svojej krehkosti a zvýšenou svetelnou citlivosťou je kresba menej vhodná pre účely verejného zobrazenia. Často musí byť uschovaná a svetlo dňa vidieť len pri určitých špeciálnych príležitostiach. Adjustácia kresieb Michaela Borremansa, akoby to boli cenné artefakty z minulej doby, bola len jednou z príčin finálneho rozhodnutia sa pre takmer až muzeálnu inštaláciu.

Mobilný telefón vnímam ako všenaštroj a využívam na záznam podkladov a zároveň ako sprostredkovateľa, komunikátora celej inštalácie. Solitérne LED osvetlenie stálo pri vzniku oboch výstupov a ostáva spolu so zariadením pri ich

prezentácii. Vkladom zariadenia do skleneného výrezu balansuje na pomedzí minulého a prítomného, preto absentuje farebnosť ako jeden z atribútov videa. Jeho dokumentaristická poloha zaznamenáva a dokladá neprestajné plynutie času. Miesto v tomto čase videa starne, ja som zostarol v zdĺhavom procese kreslenia. Použitá zvuková stopa náhodných rádiostaníc neprestajne pohlcuje priestor, zasadzuje ho do určitej doby. Dá sa čítať ako naliehavá správa o uväznení v prítomnosti.

Môj zámer poskytnúť autentický náhľad a zážitok zo špecifického miesta prostredníctvom dvoch tak odlišných médií sa môže zdať v kontexte súčasného umenia obmedzený. Padol návrh predať kľúč divákovi a domom ho previesť. Intimita a skoro až sakrálna úcta k domu na jednej strane a na druhej miesta, ktoré by návštevník pozoroval, a ktoré ja nepovažujem za dôležité, zbytočne odpútavajúce pozornosť od podstaty – to sú len niektoré z argumentov, pre ktoré som túto možnosť zamietol. Všetko podstatné sprostredkovávam cez kresby a video. Dokončenie pôvodne plánovaných 12 kresieb - zátiší alebo bodov záujmu, ktoré v tomto mieste považujem za dôležité a ktorých číslo pravdepodobne nie je finálne, by znamenalo zaznamenanie a archiváciu celej podstaty miesta. Body záujmu si prešli kvôli časovej tiesni výberom a na zachytenie všetkých jedna bakalárka nestačí. Okrem samotného zážitku z domu ako miesta bolo mojim cieľom upozorniť na plynutie času a dočasnosť ale bez nejakého zbytočného moralizovania.

Zasadenie práce do kontextu súčasného umenia mi prišlo vždy problematické kvôli zdanlivému bezčasiu, v ktorom moje veci vznikajú. Preto sa konkrétne v tomto prípade budem odkazovať k umelcom pracujúcim s aspektom času a precíznou kresbou. Ako som zistil, tieto dva činitele sú úzko späté v tvorbe viacerých umelcov. Z posledných mojich objavov spomeniem napríklad Paula Sietsema, jeho neuveriteľne detailnú kresbu, prácu s 16mm videom a vyrábanými artefaktmi, ktoré vkladá do histórie (*Figure 3*, 2008), kresby referujúce dejiny umenia alebo témy bezčasia (*Ship Drawing*, 2009). Sietsema svoje veci často opisuje ako spomienky doručené divákovi.

Časovosť hrá podstatnú rolu v diele Sonji Gangl, ktorá precíznou kresbou filmových END framov, prepožičiava konečnému momentu trvalý význam. Zaujímavá mi príde dočasnosť kreslených a vymazávaných framov Williama Kentridga a Borremansove kresby, ku ktorým si treba stúpnuť extrémne blízko. A ako poslednú spomeniem Andreu Bowers a jej fascinujúcu obsesiu kresebnou dokonalosťou, kontextuálnu izoláciu kresieb digitálnych fotografií na bielom podklade.